

ADI:.....
SOYADI:.....
SINIFI:NO:

ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ
2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ 9. SINIFLAR
2. DÖNEM 1. YAZILI ÖRNEK SINAVI

ALDIĞI PUAN

Sınav süresi **40** dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.

1, 2, 3, 4 ve 5. soruları şiirden hareketle cevaplayınız.

KALDIRIMLAR

Sokaktayım, kimsesiz bir sokak ortasında;
Yürüyorum, arkama bakmadan yürüyorum.
Yolumun karanlığa saplanan noktasında,
Sanki beni bekleyen bir hayal görüyorum.

Kara gökler kül rengi bulutlarla kapanık;
Evlerin bacasını kolluyor yıldırımlar.
İn cin uykuda, yalnız iki yoldaş uyanık;
Biri benim, biri de serseri kaldırımlar.
...

Necip Fazıl Kısakürek

1. “Kaldırımlar” şiirinde hâkim olan duyguyu yazınız. (10 puan)

2. İkinci dördlükte yer alan söz sanatlarından iki tanesini bularak açıklayınız. (2 x 5 = 10 puan)

3. Kaldırımlar şiirinin şekil ve içerik özelliklerinden hareketle hangi dönemde yazıldığını ve bu dönemde ön plana çıkan temaların neler olabileceğini yazınız. (2 x 5 = 10 puan)

4. Necip Fazıl Kısakürek'in şair kimliği, şiire nasıl yansımıştır? Açıklayınız. (15 puan)

5. Verilen şiirde yer alan yapı unsurlarını tespit ederek yazınız. (15 puan)

Kafiye düzeni (3 puan):

Ölçü (2 puan):

Nazım birimi (2 puan):

Kafiye/ redif (8 puan):

6. ...

Sonra, yeni evliler, yan yana dururken, sevinçten, hazdan titredikleri âdeta hissedilen, çiçekler içinde yeni evliler. Bütün şu delikanlılar hep evlenmişler, saadet duymuşlar ve mekteplerini bitirdikleri zaman fotoğraflarını çekmiş olan fotoğrafçıya koşup, işte evlendik, bu sefer de evlenme saadetini tadıyoruz, yeni fotoğrafımızı çekin, demişler.

Sonra, pürüzsüz, uzun bir evlilik hayatının en güzel bir noktasında, belki bu izdivacın bir sene-i devriyesinde, birkaç yaşına gelmiş çocukları ortalarında resim çektiren eski evliler. Kadın biraz şişmanlamış, erkeğin alnından doğru saçları seyrekleşmeye başlamış, karşı duvarda asılı bir yeni evliler fotoğrafına bakarak gülümsüyorlar. Burada her şey, herkes birbirine gülümsüyor. Hiçbir ihtiyar, hiçbir çirkin, hiçbir düşünceli insan resmi yok. Sanki bu fotoğrafhaneye sevinçsiz hiçbir insan ayak atmamış. Yahut fotoğrafçı, bir muvaffakiyet sırrı olarak, makinesinin karşısında candan gülümseyemeyecek müşterisinin fotoğrafını çekmemiş.

Ben böyle düşünürken, birden atölyenin kapısı açıldı; gelin, elindeki çiçeklerden daha beyazlar içinde, yanında genç kocası, bir bahar havası bırakarak, bir bahar rüzgârı gibi önümden geçtiler, kendilerini bekleyen otomobile bindiler.

Fotoğrafçı onları selâmetledikten sonra bir müddet daha eşikte kalarak otomobili gözleriyle takip etti, sonra geri döndü, yarattığı eserden memnun bir sanatkar haliyle kendi kendine gülümseyerek, beni görmeden bulunduğum tarafa birkaç adım attı. Neden sonra varlığını fark edip, tatlı bir rüyadan uyanır gibi, bakışlarıyla ne istediğini sordu.

- Fotoğrafımı çekirmek istiyorum. Güzel olmasını arzu ettiğim bir fotoğraf çekirmek istiyorum, dedim.

...

Yukarıda verilen metinden hareketle yazarın ruh halini, hikâyelerinin konusuna/ temasına nasıl yansıttığını açıklayınız. (15 puan)

7. Ne yapmalıydı şimdi? “Şoför efendi, iki buçuğun üstünü unuttunuz!” dese, şoför belki de, “Ne biliyorsun unuttuğu mu?” diye bozabilirdi. Bozmasa bile, dolmuş yolcuları şöyle bir bakarlar, içlerinden, “Amma da para canlısı ha!” gibilerden geçirebilirlerdi. Başkalarının onun hakkında böyle düşüncelerini istememekle beraber, bu türlü düşüncelerini belirtircesine yan yan bakmalarından nefret eder, cinleri tepesine toplanırdı.

Sağındakine baktı: Koca burunlu, sarkık gerdanın biriydi. Beyden değil de efendiden. Böyleleri ukala olurlar. Vara yoğa karışırlar. Tartışmaya can atarlar. Nitekim: “Şoför Efendi, iki buçukluğun üstünü unuttunuz...” dese, bu koca burunlu, sarkık gerdanlı adam o biçim, yan yan bakacaktı. “Ne bakıyorsun?” diye terslese, “Göze yasak mı var?” karşılığını alacağını iki kere iki dört eder gibi biliyordu.

Adama yeniden baktı, sanki “Göze yasak mı var?” demiş gibi kızdı, içinden:

“Var!” dedi.

Sanki: “Yok canım?” karşılığını almışçasına öfkesi arttı. Gene içinden:

“Canın yoksa nasıl yaşıyorsun?”

“Aman ne bayağı espri. Evladım espri zeki insan harcı. Sense...”

“Bense?”

“Kaşalotun birisin be!”

Tam bu sırada solundaki yolcu da inmek için şoföre seslenmişti. Araba durdu, solundaki indi. Solundakinden boşalan yere kaydı. Koca burun, sarkık gerdanlı da ortaya geçti. En sağa yeni bir yolcu. O da Cağaloğlu'ya gidecekti. Tekliği uzattı. Şoför elli kuruşu omzu üzerinden en sağdaki yolcuya uzattı. Şoför onun iki buçukluğunu sağlama unutmuştu. Bir ara:

“Şoför efendi benim iki buçukluğun üstünü unuttun!” diyecekti vazgeçti. Adam belki de şöyle derdi:

“Ne iki buçukluğu?”

Kan tepesine sıçradı. Sanki şoför gerçekten bu karşılığı vermiş gibi sinirleri gerilmişti.

...

Yukarıda verilen hikâyeyi kendi duygu, düşünce ve hayallerinizi katarak tamamlayınız. (Puanlama yapılırken metin içerisindeki bütünlüğe - giriş, gelişme, sonuç- (15 puan), yazım kurallarına (5 puan) ve noktalama işaretlerine (5 puan) dikkat edilecektir.)

